

ЄСВ ДЛЯ АДВОКАТІВ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Основний Закон – Конституція України, зобов'язує кожного сплачувати податки та збори, порядок і розміри яких встановлюється законодавством. Цей обов'язок стосується також і адвокатів. До системи обов'язкових платежів відноситься єдиний соціальний внесок, який сплачується по всій території України, з метою забезпечити страхові виплати за поточними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування [1].

Доволі дискусійним є порядок нарахування та сплати адвокатами ЄСВ. Існують такі проблемні аспекти:

1. Чи зобов'язані адвокати сплачувати ЄСВ?

Законодавство України, яке регулює питання у сфері оподаткування закріплює перелік платників єдиного соціального внеску. До цього переліку відносяться також особи, які займаються незалежною професійною діяльністю, в тому числі адвокатською та отримують дохід від цієї діяльності. До 01.01.2017 року законодавством надавалось право особам, які займалися незалежною професійною діяльністю та не отримували дохід протягом певного періоду, самостійно визначати базу нарахування ЄСВ, а з 01.01.2017 року таке визначення стало обов'язком. Відповідно, адвокати сплачують єдиний соціальний внесок навіть тоді, коли вони не отримують дохід за свою діяльність.

2. Сплата ЄСВ при поєднанні адвокатської діяльності із діяльністю за трудовим договором.

Адвокати відносяться до категорії платників податків як особи, які займаються незалежною професійною діяльністю, а тому зобов'язані сплачувати ЄСВ, навіть у тому випадку, коли вони є найманими працівниками, і за них ЄСВ сплачує роботодавець. Це призвело до виникнення багатьох спорів адвокатів із податковими органами. З метою розв'язання цієї проблеми, були внесені зміни в Закон від 13.05.2020 року, які набудуть чинності 01.01.2021 року, які передбачають, що особи, які займаються незалежною професійною діяльністю і є найманими працівниками, за яких роботодавець сплачує ЄСВ, звільняються від сплати ЄСВ за свою діяльність.

3. Чи сплачує єдиний соціальний внесок адвокат, який зупинив адвокатську діяльність?

На законодавчому рівні не врегульовано питання сплати ЄСВ samozайнятою особою у випадку зупинення адвокатської діяльності. В більшості випадків органи що контролюють, прирівнюють поняття «припинення» та «зупинення» адвокатської діяльності. Це призводить

до виникнення судових спорів щодо обов'язку сплати ЄСВ за тимчасове зупинення діяльності. Як зазначає адвокат Сокур Євгеній, Верховний Суд стає на захист адвокатів і зазначає, що поняття «зупинення» та «припинення» адвокатської діяльності не слід ототожнювати. Наказ Міністерства фінансів України №1162 від 24.11.2014 року, яким керуються органи що здійснюють контроль, стосується лише припинення діяльності, а тому він не може застосовуватись до спірних відносин, пов'язаних із зупиненням адвокатської діяльності. Верховний Суд надав висновок, що адвокат, який зупинив діяльність звільняється від сплати ЄСВ [2]. Така позиція впливає із позиції Європейського суду з прав людини, який зазначає, що у разі існування суперечностей у тлумаченні права або обов'язку платника податків необхідно тлумачити законодавство на користь платника податків.

Враховуючи вищевикладене, слід наголосити що, законодавство щодо сплати ЄСВ на даний момент не є досконалим. У зв'язку із спірними питаннями, які виникали та розглядалися у судовому порядку, здійснюється розробка та прийняття нових норм для вдосконалення законодавства, яке регулює питання сплати єдиного соціального внеску. Очевидно, що ці норми не в змозі врегулювати прогалини, однак це прогресивний крок назустріч адвокатам, оскільки тепер сплата ЄСВ стане більш врегульованою та менш спірною.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

2. Сокур Є. Чи сплачує ЄСВ адвокат, який зупинив діяльність?. *Юридична газета он-лайн*. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/chisplachue-esv-advokat-yakiy-zupiniv-diyalnist.html>.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент ***Храпенко Олена Олегівна***